

Vraag nr. 103
van 28 januari 1999
van mevrouw YOLANDE AVONTROODT

Amalgaamafscheimers – Vlareu II

Door de regering werd in de recente voorstellen tot wijziging van de Vlareu-regelgeving een wijziging van Vlareu II opgenomen, bijlage 5.3.2.43°, m.b.t. de regeling die van toepassing is op de tandartsen. Meer bepaald gaat het om het plaatsen van amalgaamafscheimers, die moeten beletten dat kwik in het afvalwater wordt geloosd.

In 1995 stelde de minister in antwoord op een vraag om uitleg dat de totale emissie van kwik in 1995 werd geschat op 1.174 kg, waarvan 1.146 kg afkomstig zou zijn van de tandartsen. In een eerdere studie gemaakt door prof. dr. Enödy in samenwerking met de Universiteit Gent is echter slechts sprake van 120 kg kwik die in riolen zou worden geloosd.

In de nieuwe Vlareu II-bepaling wordt een keuze gemaakt qua aard van de vereiste amalgaamafscheimers, alhoewel in Nederland toestellen op de markt zijn die efficiënt, eenvoudig en goedkoop zijn, maar die in Vlaanderen niet zouden worden aanvaard ondanks vergelijkbare prestaties.

Blijkbaar zou ook slechts één firma het monopolie verwerven op het overbrengen van de toegelaten toestellen naar Nederland, waar zij moeten worden gereinigd.

Er is ook nergens een studie ter beschikking die een vergelijking maakt tussen de diverse bestaande amalgaamafscheimers op het vlak van best beschikbare technologie (BBT).

1. Op welke basis werd een keuze gemaakt voor een bepaalde amalgaamafscneider ?

Bestaat er een studie die een vergelijking maakt op het vlak van BBT voor deze toestellen ?

Zo neen, wordt er vooralsnog aan gedacht een dergelijke studie door bijvoorbeeld VITO (Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek) te laten opmaken en de wijziging van Vlareu 11 hieraan aan te passen ?

2. Wat is de exacte hoeveelheid kwik die werd geloosd in de Vlaamse oppervlaktewateren en riolen in 1996, 1997 en 1998 en hoeveel ervan is afkomstig van tandartsen ?

Hoe verklaart de minister het verschil tussen de

door hem aangehaalde cijfers m.b.t. 1995 en de cijfers die prof dr. Enödy in haar studie gebruikt ?

Antwoord

1. In de nieuwe Vlareu-indelingslijst, goedgekeurd bij besluit van de Vlaamse regering van 12 januari 1999, werd de indelingsrubriek "3.6 – Afvalwaterzuiveringsinstallaties : met inbegrip van het lozen van het effluentwater en het ontwateren van de bijhorende slibproductie" aangevuld met punt 5 : "voor de behandeling van kwikhoudend afvalwater afkomstig van tandartspraktijken (amalgaamafscheimers) – klasse 3".

Doordat het een bijkomende indeling betreft, werden de overeenkomstige bepalingen van bijlage 5.3.2.43° van Vlareu II als volgt aangepast :

"43° tandartsen (inrichtingen bedoeld in subrubriek 3.6.5. van de indelingslijst waarbij door het aanbrengen of verwijderen van tandheelkundig amalgaam kwikhoudend afvalwater kan ontstaan) :

Ter uitvoering van de algemene verbodsbepaling inzake de verwijdering van afvalstoffen met het afvalwater dient de lozingsinrichting voorzien te zijn van een amalgaamafscneider. De amalgaamafscneider dient vergezeld te zijn van een certificaat, uitgereikt of geratificeerd door een ter zake deskundige instelling zoals het Instituut für Bautechnik te Berlijn (Duitsland) en het Odontologisch Instituut aan de Arhus Universiteit (Denemarken). De installatie van de amalgaamafscneider moet het mogelijk maken

dat het amalgaam uit het afvalwater wordt verwijderd, voordat er een vermenging van dit afvalwater met ander afvalwater uit de tandheelkundige praktijk plaatsvindt. Bij bestaande tandartspraktijken dient dit principe zo maximaal mogelijk nagestreefd te worden.

Op de amalgaamafscneider moet een controle-inrichting aansluiten die toelaat gemakkelijk een monster van het geloosde afvalwater te nemen.

Het totale kwikgehalte van het geloosde water mag als daggemiddelde niet meer bedragen dan 0,3 mg per liter.

De plaatsing van de amalgaamafscneider gebeurt als volgt :

– de aansluiting gebeurt zo dicht mogelijk bij

de behandelingseenheid ;

- zowel de spuwkom als het afzuigsysteem moeten op de amalgaamafscheider aangesloten worden ;
- water dat niet afkomstig is van de spuwkom of het afzuigsysteem mag niet door de amalgaamafscheider vloeien ;
- de behandelingseenheid dient steeds van een grove filter voorzien te zijn.

Bij de eerste plaatsing van een amalgaamafscheider in een bestaande opstelling moet al het amalgaamhoudend slib dat in de binnenriolering aanwezig is, verwijderd worden overeenkomstig de reglementaire bepalingen, inzonderheid inzake de verwerking van afvalstoffen.

Mogelijke technieken hiervoor zijn :

- het vernieuwen van de amalgaamslibhoudende leiding van de binnenriool, tot aan de aansluiting op de openbare riolering ;
- het leegzuigen van de binnenriolering over dezelfde afstand ;
- het doorspoelen van de leidingen nadat de riolering werd afgesloten.

Bij de vernieuwing van de binnenriolering of de leidingen dient al het amalgaamhoudend slib dat aanwezig is in het gedeelte voor de aansluiting op de amalgaamseparator op dezelfde wijze verwijderd te worden.

Alle kwikhoudende afvalstoffen zoals aanmaakoverschotten, amalgaamresten afgevangen door de grove filter, amalgaamvullingen in geëxtraheerde tanden, alsook het amalgaamhoudend bezinksel in de amalgaamafscheider dienen beschouwd te worden als gevaarlijke bedrijfsafvalstoffen, welke niet via het afvalwater mogen worden verwijderd.

De amalgaamafscheider dient in goede staat van onderhoud te verkeren overeenkomstig de handleiding van de leverancier of een andere code van goede praktijk.

De aangegeven doorstroomsnelheid mag niet overschreden worden.

De amalgaamresten dienen zo dikwijls als voor de optimale werking van de amalgaamafschei-

der nodig is, verwijderd te worden en te worden afgegeven aan een erkende ophaler of geregistreerde vervoerder van afvalstoffen".

Hieruit blijkt dat er geen monopolievorming is, maar dat de toestellen dienen te voldoen aan de technische eisen gesteld door een terzake deskundige instelling.

Er werd dus geen keuze gemaakt voor een bepaalde amalgaamafscheider. VITO werd nog niet belast met een BBT-studie terzake.

2. De exacte hoeveelheid kwik die wordt geloosd in de Vlaamse oppervlaktewateren kan alleen maar worden geschat, daar de lozingsconcentratie zich meestal onder de detectielimiet van de analysemethode bevindt. Bovendien zijn er talrijke bronnen die niet worden bemonsterd en die enkel via referentiewaarden kunnen worden ingeschat.

In het kader van het (nog te verschijnen) MIRA-T 1999 (MIRA : milieurapport) wordt de totale hoeveelheid kwik geloosd in 1997 geschat op 1.297 kg, waarvan 1.146 kg afkomstig van de tandartssector. Dit getal werd overgenomen uit de publicatie "Stofstromen naar de Noordzee" (Anoniem, 1995).

Het verschil met de geciteerde cijfers van prof. dr. Enödy wordt verklaard door het in rekening brengen van de bezinking in de binnen- en de buitenriolering. In de studie van mevrouw Enödy wordt als geloosde hoeveelheid in het afvalwater 2.065 kg kwik aangegeven. De rioleringen werden en worden echter zelden zodanig geruimd dat een specifieke kwikmeting kan gebeuren. De bezonken fractie zal door doorspoeling echter toch uiteindelijk in de riolering en het oppervlaktewater belanden, of via de verwerking van het slib in de lucht of de bodem terecht komen.

Vandaar dan ook de (internationale) keuze voor een amalgaamafscheider, zodat de kwikhoudende fractie kan worden opgevangen en waardoor ze voor recuperatie in aanmerking komt.